

Kiezen of delen Merit Turf na drie maanden

Doet ie het....?

Behandelde engering van de meikever

De milieusector heeft geen goed woord over voor de toelating van het middel Merit Turf voor de bestrijding van engelingen en emelten in de openbare grasvegetatie en graszodenteelt. Begin augustus 2010 werden er zelfs Kamervragen over gesteld. Beweerd wordt dat het actieve bestanddeel imidacloprid ook effect op andere insecten zou hebben en dat het zich in de bodem slechts langzaam laat afbreken. Er zijn ook geluiden dat Merit Turf niet zo goed werkt als voorgespiegeld. Maar ook horen we op de redactie: "Ik ben er niet blij mee, maar dolblij. Het overtreft mijn verwachtingen!"

Auteur: Broer de Boer, foto © Dirk de Jong

Bart van Kollenburg is adviseur sportvelden en golfbanen bij Joh. Vos Capelle bv, de distributeur van Merit Turf in Nederland. Bart zinspeelt erop dat er tegenstanders zijn van de toepassing van het middel en dat zij verhalen de wereld in helpen als dat Merit Turf niet zou werken. Bart van Kollenburg: "Wij zijn daar vrij onafhankelijk in, wij verkopen immers naast Merit Turf al meer dan twaalf jaar verschillende soorten aaltjes van Koppert voor biologische bestrijding. Insiders weten dat de werking van de insectparasitaire aaltjes op de engelingen van de mei- en juni-kever niet afdoende werken. Ook de werking op de juli-kever valt vaak tegen. De werking tegen onder andere rozenkever, mestkever, sallandkever en roestbruine bladspruitkever is zeer goed. Bestrijding van emelten is momenteel niet mogelijk. Voor een juiste bestrijding dienen we de jonge larven van de emelten te behandelen

in het najaar. Bij dit artikel is hierboven een foto afgebeeld dat ook oudere engelingen wel degelijk aangetast kunnen worden door Merit Turf."

Keuzes maken

Bart van Kollenburg vervolgt: "Wij willen klanten graag duidelijk maken dat ze een keuze hebben en in sommige gevallen ook voor de biologie kunnen kiezen. Overigens, wij hebben Merit Turf aan nagenoeg honderd gemeenten, golfbanen en aannemers uitgeleverd en er geen enkele klacht over gekregen. Een referentielijst is bij ons verkrijgbaar. Waar ik de gebruiker wel graag op attendeer is dat het product op de juiste manier dient te worden toegepast. Merit Turf is fysiologisch een soort omgekeerd kunstmestproduct. Hier bevat de coating de actieve stof terwijl de drager aan de binnenkant

zit. Bij gecoate kunstmest is dat net andersom. Met Merit Turf moet je tijdens het aanbrengen dus voorzichtig omgaan en de verspreiding met een hand- of elektrische schotelstrooier uitvoeren. Een kunstmeststrooier met een roerwerk of doorzaaimachine is dus uit den boze. Daarmee verbrijzel je de coating en komt het middel niet goed op de plaats van bestemming terecht. Gebruikers dienen zich er bewust van te zijn dat de toepassing in de juiste tijd plaats moet vinden, bij voorkeur zes weken na de piek van de vlucht. De larven zijn dan perfect qua grootte voor een optimale bestrijding. De bodem moet voor en tijdens de behandeling voldoende vochtig zijn en bovendien dient na toepassing berekend te worden om het product goed in de topklaag te verdelen."

Of doet ie het niet....?

Onbehandelde engerling van de meikever

Tegenvallend resultaat

Alan Salmond van de Noord Nederlandse Golfclub in Glimmen heeft vooral veel last gehad van volwassen engerlingen van de meikever. Hij durft ervoor uit te komen dat het resultaat hem tegenvalt. Alan klinkt een beetje teleurgesteld. "We hadden niet gedacht met Merit Turf alle grote meikeverlarven te doden maar bij ons blijkt dat ook de kleine larven de aanslag op hun leven met het nieuwe middel tot dusverre overleefd hebben. Ik kan me niet voorstellen dat we iets verkeerd gedaan hebben. We hebben bij de verwerking van het product volgens de aanwijzingen van Bayer gewerkt. Enkele dagen na het strooien hebben we ook nog een mooie bui gehad."

Alan heeft bij zijn leverancier echter nog niet geklaagd. "Dat helpt niet, ze zullen wel een uitvlucht bedenken." Ondertussen zit Alan Salmond op twee fairways en in de rough met een gebied van 2,5 hectare maar mooi met de engerlingen in zijn maag. Toch klinkt hij niet "desperate": "Dat zou ik zijn als ze de greens zouden verwoesten. Het staat natuurlijk niet mooi op de fairways en zeker niet als de kraaien op de plaatsen de grasmat vernielen. Je hebt met die engerlingenproblematiek steeds weer

opnieuw iets aan je leden uit te leggen." Kan Alan Salmond iets zeggen over de ervaringen van zijn Schotse en Engelse landgenoten met Merit Turf? Allan: "Ik denk dat het product in de UK inmiddels vijf jaar is toegelaten. Maar veel greenkeepers zullen daar naar middelen grijpen die agressiever met de larven van de engerlingen omgaan. De toegestane dosering van MeritTurf lijkt mij in vergelijking daar mee aan de lage kant." Bart van Kollenburg reageert hier als volgt op: "De heer Alan Salmond heeft bij ons 60 kilogram besteld, dat is dus voor 2 hectare. Hij heeft helaas geen contact met ons gezocht, wat ik betreurt. Het product werkt goed, en we zullen ons echt niet verschuilen als men twijfels heeft over de effectiviteit in de praktijk. We zullen altijd samen in overleg treden om de mogelijke oorzaak te achterhalen."

Pilot overgeslagen

Op Golfbaan Herkenbosch werd in het verleden steen en been geklaagd over de engerlingen en men beproefde meerdere concepten voor de bestrijding. Maurice Hermans vertelt dat de veertien hectare fairway volledig behandeld is. Maurice: "Ik ben niet blij, maar héél blij met dit middel. Maurice is lid van de werkgroep

Alan Salmond. Het effect van Merit Turf op de meikever valt hem tot dusverre tegen.

Den Engerlingh die het gebruik van Merit Turf heeft aangezwengeld in Nederland." Hij vervolgt: "Aankankelijk zou Bayer een pilot van één hectare mogen uitvoeren op Herkenbosch, maar het Ctgbe heeft het middel veel eerder toegelaten op de Nederlandse markt. We hebben niet gearzeld en alle fairways behandeld, op de wijze zoals Bayer dat tijdens de regionale introductiedagen heeft uitgelegd. Ze zeggen dat het product 91% tot 93% van alle larven afdoodt. En men mag komen kijken: bij ons zijn de verwachtingen van de werking overtroffen: geen schade meer, geen jonge larven meer!" En dat was ook wel nodig. Vorig jaar werden er wekelijks van juli tot september 150 manuren in gestopt om de holes acceptabel te houden. En

De bodemvochtigheid, het toepassingsmoment maar het goed toedienen is bepalend bij het succes van een bestrijding. Tijdens de Kennisupdate / Demodag op 1 juli, georganiseerd door Fieldmanager/Greenkeeper werd de 150 aanwezigen een aantal innovaties op dit gebied getoond.

dan praat Maurice nog niet eens over de kosten van alle preparaten die ze geprobeerd hebben, zoals aaltjes, knoflook en de gemiste inkomsten van greenfees. Maurice Hermans: "Als je de kosten hiervan afzet tegen een behandeling met Merit Turf, ligt de keuze voor dit middel voor de hand. Wij hebben samen met de specialist van Bayer en Groenselect het optimale behandelmoment bepaald. De wijze en het ideale moment van toepassing luistert nauw. Als de resultaten tegenvallen zou ik zeggen: ga bij jezelf te rade of je alles echt volgens het boekje gedaan hebt, het moment het juiste was. De voorlichting daarover is goed. En spreek eventueel de leverancier of de producent er op aan."

Anderen

Ook hoofdgreenkeeper Ruud Moonen van de Eindhovensche Golf is tot dusverre zeer positief over de werking van het product. Hij meldt dat hij er circa 4 tot 5 hectare mee behandeld heeft en dat ze er na het strooien van het product bovendien een paar goede buien op hebben gehad. Wim Smeets is verantwoordelijk voor het onderhoud van de sportvelden in Roermond en tevens kandidaat voor de titel 'Fieldmanager of the Year 2010'. Hij maakte in 2009 melding van een zware invasie van de kevers en nam in mei 2009 vluchten waar van 250.000 tot 400.000 kevers op sommige probleemvelden. Smeets heeft echter zijn toevlucht tot Merit Turf nog niet genomen: "We kijken eerst de kat maar even uit de boom. In 2009 zijn de naarlingen succesvol bestreden met aaltjes."

Bodemleven

Entomoloog en engerlingdeskundige Henk Vlug kwam imidacloprid, het actieve middel

al eens eerder tegen in zijn carrière. Dat was het moment dat Bayer bij zijn toenmalige werkgever een imidacloprid-product wilde laten onderzoeken voor toelating. Het eerste wat hij deed, was indringende vragen stellen over het onderzoek naar ongewenste bijwerkingen op andere insecten. Zijn scepsis ten aanzien van het chemische preparaat steekt hij nog steeds niet onder stoelen of banken. Henk Vlug: "Als zo'n product engerlingen en emelten doodt, dan vernietigt het ook andere larven en insecten. Dus ook de parasieten die een rol kunnen spelen in de natuurlijke bestrijding van deze larven. Bodemleven vernietigen is wat je natuurlijk niet zou moeten willen." Henk adviseert onder meer over het gebruik van parasitaire aaltjes in de bestrijding van engerlingen en emelten en noemt zich daarin onafhankelijk: "Ik adviseer in het gebruik van verschillende aaltjes maar ook van verschillende leveranciers. Voor meikevers gelden bijvoorbeeld andere parasitaire aaltjes dan rozenkevers."

Alternatieven

Heeft de wetenschap niet meer zaken op stapel staan voor biologische bestrijding van? "Ja", antwoordt specialist Henk Vlug. "Dan moet je denken aan virussen, schimmels en bacteriën. De overheid is echter erg voorzichtig met de introductie hiervan vanwege de mogelijke vorming van nieuwe fysio's die een ongewenste soortsprong naar andere gewassen of de mens zouden kunnen maken. In die zin vind ik het jammer dat de expertise die ik bedrijf aan het uitsterven is. Mondiaal wordt steeds minder geld gestoken in primair onderzoek op het gebied van insecten. Onderzoek beperkt zich tot kortdurende onderzoeken vaak met directe commerciële belangen. De 'entomoloog nieuwe definitie' beschouwt onderzoek ouder dan tien jaar als verouderd. En dat is jammer. Wanneer je meer richting biologische bestrijdingsmiddelen, wilt zul je ook in basisonderzoek moeten investeren." Wat de reden is dat Merit Turf in sommige gevallen niet tot het gewenste resultaat leidt? Daar heeft Henk Vlug wel een oordeel over. Hij zegt: "De bodem moet voor een succesvolle toepassing vochtig zijn, bijvoorbeeld dichtbij of op veldcapaciteit. Net als bij de toepassing van aaltjes moeten zowel het moment van toepassing als de omstandigheden ideaal zijn en ook daarna. 'Pappen en nathouden' is mijn dekreet, zoals ik ook tijdens de Kennisupdate-Demodag uitte. Maar vaak vergeten we dat er één afdoende maatregel is om engerlingen en emelten kwijt te

worden. Kleine larven kunnen absoluut niet tegen langere perioden van droogte. Er ligt dus een uitdaging voor greenkeepers en fieldmanagers om in probleemsituaties de waterkraan eens dicht te houden op de probleemplekken! Ik kan deze bewering met recente voorbeelden op sportvelden staven."

Michel Wimmers is Country Manager ES Professional, Bayer Environmental Science.

Problematiek beheersbaar

Hoe kijkt Michel Wimmers, Bayer Environmental Science, aan tegen de introductie van Merit Turf? Michel Wimmers: "Gezien de korte tijd tussen het verkrijgen van de toelating en het optimale toepassingsmoment zijn we er in een zeer korte tijd in geslaagd om de markt goed en gedegen te informeren over het gebruik van Merit Turf. We zijn de branche en alle betrokkenen die dit mogelijk gemaakt hebben hiervoor ontzettend dankbaar. Zoals onze collega's in het buitenland ervaren hebben, kun je met Merit Turf de problematiek rondom engerlingen en emelten beheersbaar maken. Tot op heden hebben we veel positieve reacties ontvangen, maar ook twee meldingen van tegenvallende resultaten. Dat is in relatie tot de verkopen aan eindgebruikers uitermate gering. We trachten met deze gebruikers in gesprek te gaan om zodoende de oorzaak te kunnen vaststellen waarmee we dit kunnen meenemen in onze advisering. Voor wat betreft toekomstige ontwikkelingen zijn we als organisatie ook actief op het gebied van biologische middelen. Huidige voorbeelden zijn Bio1020 en Xentari. Wellicht dat er in de toekomst meer biologische producten beschikbaar zijn tegen engerlingen en emelten zodat je als gebruiker nog meer mogelijkheden hebt om een strategisch beheersplan te maken."